

Plán péče
o
Přírodní rezervaci
KOBYLA
(návrh na vyhlášení)

na období
2010 – 2026

1. Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

- evidenční číslo: 219
- kategorie ochrany: PR
- název území: Kobyla
- druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno: Vyhláška
- orgán, který předpis vydal: Správa CHKO Český kras
- datum platnosti předpisu:
- datum účinnosti předpisu:

1.2 Údaje o lokalizaci území

- kraj: Středočeský
- okres: Beroun
- obec s rozšířenou působností: Beroun
- obec s pověřeným obecním úřadem: Beroun
- obec: Měňany, Koněprusy, Suchomasty
- katastrální území: Měňany, Koněprusy, Suchomasty

Příloha:

- Orientační mapa (na podkladě ZM 1 : 10 000) s vyznačením území – příloha **M1**

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Katastrální území: **Koněprusy** 669032

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnic tví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
208/2	208	trvalý travní porost		—	772	772
208/3	208,212	trvalý travní porost		—	6 018	6 018
209	209,210,211	ostatní plocha	jiná plocha	—	5 139	5 139
213/1		trvalý travní porost		112	4 564	4 564
213/2		ostatní plocha	dobývací prostor	112	2 876	2 876
213/3		ostatní plocha	dobývací prostor	112	865	865
214		ostatní plocha	dobývací prostor	112	8 672	8 672
215/1		ostatní plocha	dobývací prostor	112	2 355	2 355
215/2		ostatní plocha	dobývací prostor	112	7 689	7 689
216		ostatní plocha	dobývací prostor	112	3 007	3 007
217		ostatní plocha	dobývací prostor	112	10 646	10 646
218		ostatní plocha	dobývací prostor	112	8 395	8 395
220/1		ostatní plocha	dobývací prostor	112	7 190	7 190
Celkem						68 188

Katastrální území: **Měňany** 693014

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m2)	Výměra parcely v ZCHÚ (m2)
695		lesní pozemek		88	66 146	17 768
Celkem						17 768

Katastrální území: **Suchomasty** 759244

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m2)	Výměra parcely v ZCHÚ (m2)
333/1		lesní pozemek		32	544 729	99 308
Celkem						99 308

Ochranné pásmo:

Katastrální území: **Koněprusy** 669 032

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v OP (m ²)
189/1		ostatní plocha	dobývací prostor	50	2 042	2 042
189/2		ostatní plocha	jiná plocha	50	465	465
670		ostatní plocha	ostatní komunikace	10001	280	280
Celkem						2 787

Katastrální území: **Měňany** 693014

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m2)	Výměra parcely v OP (m2)
696/2		trvalý travní porost		24	2 506	2 506
696/3		ostatní plocha	neplodná půda	24	5 752	5 752
Celkem						8 258

Příloha

- Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma – příloha č. **M2**

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky	11,7076	—		
vodní plochy	—	—	—	—
trvalé travní porosty	1,1354	0,2506		
orná půda	—	—		
ostatní zemědělské pozemky	—	—		
ostatní plochy	5,6834	0,8539	nepłodná půda	—
			ostatní způsoby využití	5,6834
zastavěné plochy a nádvoří	—	—		
plocha celkem	18,5264	1,1045		

1.5 Překryv území s jinými chráněnými územími

chráněná krajinná oblast: PR Kobyla leží v **CHKO Český kras**

Natura 2000

evropsky významná lokalita: CZ0214003 – **Zlatý kůň**

Příloha:

- Orientační mapa s vyznačením území – č. **M1**

1.6 Kategorie IUCN

IV. – řízená rezervace

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ

1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

Významná geologická lokalita "Lom Na Kobyle" s odkrytým Očkovským přesmykem a patrnými krasovými jevy včetně jeskyní, které mají paleontologický i archeologický význam.

Dubohabřiny, teplomilné doubravy s dřínem a suché stepní trávníky na karbonátových horninách.

1.7.2 Hlavní předmět ochrany ZCHÚ – současný stav

Významná geologická lokalita "Lom Na Kobyle" s odkrytým očkovským přesmykem a patrnými krasovými jevy včetně jeskyní, které mají paleontologický i archeologický význam.

Dubohabřiny, teplomilné doubravy s dřínem a suché stepní trávníky na karbonátových horninách.

A. ekosystémy

název ekosystému	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému
Hercynské dubohabřiny (L3.1)	33	Dubohabřiny na spíše výsušnějších stanovištích
Teplomilné doubravy s dubem pýřitým (L6.1)	1	
Úzkolisté suché trávníky (T3.3D)	17	Mozaiku T3.3D a T6.2B je možné klasifikovat i jako přechod k netypické T3.1 (skalní vegetace s kostřavou sivou)
Šírolisté suché trávníky (T3.4D)	9	
Vegetace sukulentů a efemér na vápenci (T6.2B)	2	

B. druhy

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
koniklec luční český (<i>Pulsatilla pratensis</i> subsp. <i>bohemica</i>),	hojný	C2	Úzkolistý suchý trávník
pampeliška bahenní (<i>Taraxacum palustre</i> agg., <i>Taraxacum bavaricum</i>)	hojná	C1	Malý slatinný mokřad na dně lomu u tunelu
jeřáb krasový (<i>Sorbus eximia</i>)	destítky jedinců	C2	Teplomilná doubrava i současné porosty borovice černé (potenciální stanoviště teplomilné doubravy)

C. útvary neživé přírody

útvár	geologická charakteristika	popis útvaru
Očkovský přesmyk	tektonické nasunutí	starší vrstvy siluru (stupeň přídolí, požárské souvrství) a devonu (stupeň lochkov, lochkovské souvrství) jsou od severu nasunuty na mladší vrstvy devonu (stupeň prag, pražské souvrství, slivenecké vápence)
jeskyně Zlomená sluj (218-002)	krasová jeskyně	jeskyně v devonských vápencích (stupeň prag, pražské souvrství, slivenecké vápence) dlouhá 20 m; v horních partiích jeskyně je zastižena očkovský přesmyk; zimoviště netopýrů
jeskyně Chlupáčova sluj (218-003)	krasová jeskyně	jeskyně v devonských vápencích (stupeň prag, pražské souvrství, slivenecké vápence) dlouhá 25 m; významné paleontologické (savců a měkkýšů z poslední riss-würmské doby meziledové a poslední würmské doby ledové) a archeologické (kamenné nástroje ze středního a mladšího paleolitu) nálezy v jeskynních sedimentech

1.8 Předmět ochrany EVL anebo PO, s kterými je ZCHÚ v překryvu

A. typy přírodních stanovišť

kód a název typu přírodního stanoviště	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis biotopu typu přírodního stanoviště
9170 Dubohabřiny asociace <i>Galio-Carpinetum</i>	33	L3.1 Hercynské dubohabřiny
6210 Polopřirozené suché trávníky a facie křovin na vápnatých podložích (<i>Festuco-Brometalia</i>)	26	T3.3 Úzkolisté suché trávníky T3.4 Širokolisté suché trávníky
6110* Vápnité nebo bazické skalní trávníky (<i>Alyso-Sedion albi</i>)*	2	T6.2 Bazifilní vegetace efemér a sukulentů

B. evropsky významné druhy a ptáci

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
Netopýr velký (<i>Myotis myotis</i>)	zimující jedinci	VU	jeskyně Zlomená, popř. tunel

1.9 Cíl ochrany

Cílem ochrany z hlediska neživé přírody je zachování odkrytí geologického profilu, tektonického nasunutí označovaného jako Očkovský přesmyk a dvou významných jeskyní, Chlupáčovy sluje a Zlomené sluje v lomu Na Kobyle.

Cílem ochrany z hlediska živé přírody je zachování a zlepšení stavu dubohabřin, teplomilných doubrav s dřínem a suchých trávníků na karbonátových horninách; konkrétně v lesích postupné dosažení stanoviště vhodné dřevinné skladby, vyšší věkové a prostorové rozmanitosti porostů, u nelesních biotopů obnovení suchých pastevních trávníků v původním rozsahu a vylepšení podmínek pro světlo milné a suchomilné rostliny, houby a živočichy.

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

PR Kobyla se nachází v jižní části Českého krasu mezi obcemi Koněprusy a Měňany na východní části hřebene a úbočí návrší Kobylky v nadmořské výšce mezi 420 a 465 m. Severozápadní část PR leží na plošinách a mírném až středně prudkém severním svahu. Zahrnuje mozaiku travních porostů a náletových porostů dřevin na bývalé zemědělské půdě a hlavně již delší dobu opuštěný jámový vápencový lom. Jižní zalesněná část území leží na mírných svazích přecházejících od východní až k čistě jižní expozici, kde se v lese zachoval ostrov pastevních trávníků.

Geologické podloží PR Kobyla tvoří zejména vápence ze starších prvohor, počínaje silurskými vápenci požárského souvrství přes celý vrstevní sled vápencovými faciemi spodního a středního devonu typickými pro specifický mořský mělkovodní vývoj v koněpruské oblasti. V nadloží těchto vrstev leží kvartérní pokryv.

Významný je zde očkovský přesmyk odkrytý těžbou v lomu Na Kobyle. Jde o tektonické nasunutí stratigraficky starších vrstev na mladší vrstvy během tzv. variského vrásnění na přelomu starších a mladších prvohor.

V PR Kobyla se vyskytuje několik drobných jeskyní, z nichž nejvýznamnější je Chlupáčova sluj, kde byly učiněny významné paleontologické a archeologické nálezy a Zlomená sluj, jejíž vnitřní část byla částečně založena podél očkovského přesmyku..

Severní část PR je tvořena opuštěným Lomem na Kobyle s uměle odkrytými skalními stěnami a malým slatinným mokřadem na dně. Ve velké části lomu a v jeho nejbližším okolí probíhá samovolná sukcese vegetace, která vede postupně k zarůstání křovinami a dále k tvorbě lesních porostů svým charakterem víceméně odpovídajících zdejší klimaxové vegetaci. Oslabení termofilního charakteru zdejší vegetace je dáno lokalizací lomu na mírném SV svahu.

Severozápadní cíp PR pokrývají širolisté suché trávníky. Jižní část PR, orientovaná na mírném jižním svahu, je pokryta lesy, především dubohabřinami. Původní bezlesé enklávy uvnitř lesů byly využívány v minulosti jako pastviny, zhruba v polovině 20. století byly částečně osázeny borovicí černou. Na zbývajících částech pastvin se zachovaly úzkolisté suché trávníky. Na přechodu mezi jižní a severní částí je malý porost dřínové teplomilné doubravy.

Přehled zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

název druhu (*) jsou nálezy starší než 10 let	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	Stupeň ohrožení dle červených seznamů	popis biotopu druhu, další poznámky
huseník chudokvětý (<i>Arabis pauciflora</i>)(*)			C2	
chrpa chlumní (<i>Centaurea triumfettii</i>)		O	C3	
okrotice bílá (<i>Cephalanthera damasonium</i>)		O	C3	
mařinka barvířská (<i>Asperula tinctoria</i>) (*)			C3	
sveřep luční (<i>Bromus commutatus</i>)			C2	
konopice úzkolistá (<i>Galeopsis angustifolia</i>)			C3	
jalovec obecný (<i>Juniperus communis</i>)			C3	
tolice nejmenší (<i>Medicago minima</i>)			C3	
černýš rolní (<i>Melampyrum arvense</i>)			C3	
vstavač kukačka (<i>Orchis morio</i>)	1 (kvetoucí)	SO	C2	výskyt cca před 20 lety, potvrzen v r. 2008
koniklec luční český (<i>Pulsatilla pratensis</i> ssp. <i>Bohemica</i>)		SO	C2	
pryskyřník kašubský (<i>Ranunculus cassubicus</i>)			C3	
lomikámen trstnatý křehký (<i>Saxifraga rosacea</i> ssp. <i>sponhemica</i>)			C2	
silenska hajní (<i>Silene nemoralis</i>)			C2	
spilenka ušnice (<i>Silene otites</i>)(*)			C3	
rozrazil rozprostřený (<i>Veronica prostata</i>) (*)			C3	
dub pýřitý (<i>Quercus pubescens</i>) (*?)		O	C4a	v současné době neověřený výskyt v teplomilné doubravě

název druhu (*) jsou nálezy starší než 10 let	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	Stupeň ohrožení dle červených seznamů	popis biotopu druhu, další poznámky
pampeliška bahenní (<i>Taraxacum palustre</i> agg.), především mikrospécie pampeliška bavorská (<i>Taraxacum</i> <i>bavaricum</i>)	hojná	O	C1	malý slatinný mokřad na dně lomu u tunelu
jeřáb krasový (<i>Sorbus eximia</i>)	desítky		C2	teplomilná doubrava, roztroušeně i porost borovice černé
lomikámen trojprstý (<i>Saxifraga tridactylites</i>)		SO	C3	suché úzkolisté trávníky
dřín obecný (<i>Cornus mas</i>)		O		
přástevník kostivalový (<i>Euplagia</i> <i>quadripunctaria</i>)	místy hojně			
okáč metlicový (<i>Hipparchia semele</i>)	jednotlivě		CR	údaj z r. 1999
svižník lesomil (<i>Cicindela</i> <i>sylvicola</i>)	jednotlivě	O		JV stepní část
bázlivec (<i>Luperus xanthopoda</i>)	jednotlivě		EN	SZ lesní část
dřepčík (<i>Longitarsus medvedevi</i>)	jednotlivě		EN	SZ lesní část
zrnokaz (<i>Bruchidius cisti</i>)	jednotlivě		EN	JV stepní část
nosatec (<i>Sciaphobus scitulus</i>)	hojně		VU	JV stepní část
nosatec (<i>Ceutorhynchus</i> <i>unguicularis</i>)	jednotlivě		NT	JV stepní část
čolek obecný (<i>Triturus vulgaris</i>)	desítky	SO	LC	kaliště jihozápadně nad lomem
skokan štíhlý (<i>Rana dalmatina</i>)	roztroušeně, několik desítek jedinců	SO	NT	kaliště jihozápadně nad lomem, každoročně desítky snůšek
ještěrka obecná (<i>Lacerta agilis</i>)	desítky	SO	NT	lom a stepní partie
slepýš křehký (<i>Anguis fragilis</i>)	desítky	SO	LC	lom a okolní luční porosty
užovka hladká (<i>Coronella</i> <i>austriaca</i>)	několik málo	SO	VU	nalezena pouze na hraně lomu
netopýr velký (<i>Myotis myotis</i>)	zimující jedinci	KO	VU	jeskyně Zlomená, popř. tunel
netopýr řasnatý (<i>Myotis nattereri</i>)	zimující jedinci	SO		tunel

název druhu (*) jsou nálezy starší než 10 let	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	Stupeň ohrožení dle červených seznamů	popis biotopu druhu, další poznámky
netopýr černý (<i>Barbastella barbastellus</i>)	zimující jedinci	KO		tunel
netopýr ušatý (<i>Plecotus auritus</i>)	zimující jedinci	SO		jeskyně Zlomená
netopýr dlouhouchý (<i>Plecotus austriacus</i>)	zimující jedinci	SO		jeskyně Zlomená, popř. tunel
veverka obecná (<i>Sciurus vulgaris</i>)	několik	O	NE	okolní lesní porosty
plch velký (<i>Glis glis</i>)	několik jedinců	O	DD	okolní lesní porosty
výr velký (<i>Bubo bubo</i>)	jeden pár	O	EN	každoročně hnízdí
skřivan lesní (<i>Lullula arborea</i>)	jeden až dva páry	SO		stepní partie – hnízdí

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti, současnosti a blízké budoucnosti

2.2.a ochrana přírody

Část PR Kobyla byla vyhlášena již v r. 1967, konkrétně usnesením rady ONV v Berouně č.61/66 z 27. října 1967, v tehdejší kategorii chráněný přírodní výtvar, jako „Lom na Kobyle“. V současnosti je platným zřizovacím předpisem PR Kobyla vyhláška Správy CHKO Český kras ze dne 1. 11. 1999.

Vyhláškou č. 01/2005 ze dne 30. 6. 2005 bylo vyhlášeno ochranné pásmo PR. V této vyhlášce jsou chybně uvedeny 3 pozemky v k. ú. Koněprusy, které ve skutečnosti do ochranného pásma zjevně nepatří, místo 2 správných pozemků (stejných čísel) v k. ú. Měňany. V případě třetího pozemku se jedná o chybu v čísle vzniklou při přepisu.

V minulosti (80. léta) byly provedeny pokusy s introdukcí některých domácích skalních druhů rostlin na stěny lomu Kobyla – jihovýchodní (lomikámen trsnatý, lomikámen vždyživý, česnek chlumní, pčhava vápnomilná, devaterník šedý, hvozdk sívý, tařice skalní) a severovýchodní (kosatec bezlistý). Na dně lomu byl vysetý zvonovec liliolistý. Některé z těchto druhů se zde dodnes vyskytují a dokonce se značně rozšířily v oblasti jihovýchodní části lomu (např. lomikámen trsnatý a vždyživý).

2.2.b lesní hospodářství

Lesy byly v minulosti obhospodařovány jako běžně hospodářské lesy. V por. 218Aa14/8 je dodnes zřejmé pěstování ve tvaru středního lesa. Bezlesí v jižní části rezervace por. 83Ba107 bylo v historii využíváno jako pastvina včetně přilehlých ploch. Otevřeným lesostepním společenstvům hrozí při ponechání samovolné sukcesí zánik zarůstáním souvislým keřovým a stromovým patrem.

K negativním lidským vlivům lze řadit to, že část těchto pastvin byla v minulosti zalesněna BOC, dnešní porosty 83Ba9 a 83Ba11. Na malé ploše 0,29ha 83Ba8b a 0,38 ha 218Aa4 došlo v minulosti i k výsadbě SM. Tyto porosty nepůvodních dřevin jsou v současnosti již v mýtním věku a je předpokladem do budoucnosti změnit druhovou skladbu těchto porostů směrem k přirozené skladbě. Rovněž mohutný rozvoj keřového patra lze považovat za škodlivý, týká se to především jižní částí lokality s nepříznivým druhovým složením (BOC).

2.2.c zemědělství

V minulosti byla patrně značná část území využívána k pastvě hospodářských zvířat včetně některých částí lesních porostů v jižní části PR (bezlesí 83Ba107 a okolí). Také nelesní pozemky v okolí lomu (a patrně i na jeho místě) v severozápadní části byly využívány jako louky a pastviny. Dnes se na většině těchto ploch zemědělsky nehospodaří, pastva zde skončila pravděpodobně již před více než 50lety. Většina ploch je dnes zarostlá náletem místních druhů dřevin, který má místy již charakter plně zapojeného lesa. Pouze louka v západním cípu PR [plocha Kb 7] je ještě zčásti (cca 0,7ha zařazeno do bloku LPIS) alespoň jednou ročně sekána. Přesto i na těchto pozemcích dochází na okrajích k silnému zarůstání křovinami.

2.2.d myslivost

V PR probíhá běžné myslivecké hospodaření, které není v rozporu s předměty ochrany. Mírný problém v poslední době způsobují zvýšené stavy černé zvěře, která občas přerývá části stepních trávníků a přispívá tak k jejich degradaci. Určitá míra disturbance je však na druhou stranu pro tyto trávníky pozitivní, neboť rozvolňuje drn a omezuje kompetičně silné druhy trav.

2.2.e rekreace a sport

PR Kobyla prochází naučná stezka Zlatý kůň. Jsou zde umístěny 4 panely s informačním textem, určené pro širokou veřejnost. Stezka však není příliš silně frekventovaná. Nejvíce navštěvovanou lokalitou v PR je romantický lom Na Kobyle, který je snadno přístupný tunelem v severovýchodní části. Dno lomu příležitostně slouží turistům, trampům a dětským výpravám jako hřiště k různým hrám a soutěžím a občasnému táboření. Uprostřed lomu je stálé ohniště, další ohniště občas vznikají v jeho zadní (západní) části. Lom je navíc oblíbené místo filmařů a jednou se zde konala i svatba. Tyto aktivity předměty ochrany nijak znatelně nepoškozují, sešlap návštěvníky dokonce hraje na dně lomu spíše pozitivní roli.

Jeskyně v lomu (Zlomená a Chlupáčova sluj) jsou také dost navštěvovány, ale prakticky nejsou touto návštěvností poškozovány, neboť neobsahují krápníkovou výzdobu. Je zde pouze určité nebezpečí vandalismu, například rozdělování ohně ve Zlomené jeskyni a začouzení stěn od kouře, případně posprejování stropů a stěn.

K tunelu vede příjezdová cesta, na kterou lze zajet motorovými vozidly až do okrajové části PR. V lomu a zejména před tunelem, kde parkují mototuristé, se proto občas objevují odhozené odpadky a drobné skládky.

Ostatní části území, zejména jižní část s lesy a pastvinami je navštěvována jen minimálně, ačkoli po východním okraji vede značená turistická stezka.

2.2.f těžba nerostných surovin

Na návrší Kobyla se v minulosti těžily vápence v několika lomech, které jsou dnes již opuštěné a kde probíhá přirozená revitalizace. Byl to zejména lom Na Kobyle (slivenecké vápence), opuštěný v roce 1929, a staré drobné vápencové lůmky v ochranném pásmu PR mezi Zlatým koněm a Kobylou, např. Akantopygový lom (akantopygové vápence). V lomu dnes probíhá přirozená revitalizace a zarůstání lomu dřevinami (např. javor babyka, jasan ztepilý, svída krvavá, trnka obecná, líska obecná), které brání v přístupu ke stěnám s geologickými profily. Od roku 2009 probíhají prolongační práce jeskyňářů ze skupiny ZO ČSS 1-04 Zlatý kůň v jeskyni Bonzákova sluj (evidenční číslo 218-040) v nejzápadnějším cípu lomu.

V lomu Na Kobyle je na lomové stěně pod očkovským přesmykem umístěna pamětní deska věnovaná krasovému badateli Jaroslavu Petrbokovi, který prováděl výzkumy sedimentů v Chlupáčově sluji.

Jižní část PR Kobyla (cca ¼ plochy) se nachází v dobývacím prostoru Suchomasty I (60295). Těžba v této části DP se zatím neplánuje, činný lom se k hranici PR může přiblížit až po několika desítkách (možná i stovkách) let. Toto území je součástí rozsáhlého prognózního ložiska 3179500 Koněprusy.

Na jihozápadním úbočí návrší Kobyla, v těsném sousedství PR, se nachází dobývací prostor Suchomasty(60280) o rozloze 0,08 km², kde v minulosti probíhala těžba suchomastských vápenců (označovaných technickým názvem suchomastské mramory), která by mohla být v dohledné době obnovena. Území je také součástí rozsáhlého prognózního ložiska 3179500 Koněprusy.

2.3 Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy

- **Plán péče** Přírodní rezervace Kobyla – S CHKO Český kras, 1999
- **Územní plány obcí:** Koněprusy (2008), Suchomasty (2003), Měňany (2003).
- schvalovací výměr 33027/2008/KUSK OŽP/SM3 pro LHP **LHC Čertovy schody** 25. 7. 2008
- schvalovací výměr 31628/2008/KUSK/2OŽP/Vo pro LHP **LHC Nižbor** ze dne 12. 1. 2009
- rozhodnutí KÚSK č.j. 34058/2009/KUSK/2 OŽP/VO – opatření ve prospěch **účelového hospodaření v lesích** ochranných a lesích zvláštního určení ze dne 2. 4. 2009.
- **DP Suchomasty I** byl stanoven rozhodnutím čj. CEVA-GŘ/DP-124/75 ze dne 11. 12. 1975.
- **Nariadení vlády** č. 132/2005 - EVL Zlatý kůň.2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.4.1 Základní údaje o lesích

Přírodní lesní oblast	8b Český kras
Lesní hospodářský celek / zařizovací obvod	112 301 VLČS
Výměra LHC (zařizovacího obvodu) v ZCHÚ (ha)	9,9883
Období platnosti LHP (LHO)	2008–2017
Organizace lesního hospodářství (odborná správa)	Lesní správa Nižbor
Nižší organizační jednotka (odborná správa)	Revír 02 Koněprusy – J. Týr

Přírodní lesní oblast	8b Český kras
Lesní hospodářský celek / zařizovací obvod	112 301 Nižbor
Výměra LHC (zařizovacího obvodu) v ZCHÚ (ha)	1,6925
Období platnosti LHP (LHO)	2008-2017
Organizace lesního hospodářství	Lesní správa Nižbor
Nižší organizační jednotka	Revír 02 Koněprusy

Přehled celkových výměr a zastoupení souborů lesních typů

Přírodní lesní oblast: 8b Český kras				
Soubor lesních typů (SLT)	Název SLT	Přirozená dřevinná skladba SLT dle Macků 1999 (1)	Výměra (ha)	Podíl (%)
1X	dřínová doubrava	DBZ 6 DBP 2 HB 1 CER BŘK 1 MK BB teplomilné keře	7,4308	62,52
2A	javorobuková doubrava	BO 0-1 DBZ 4-6 BK+3 JV+3 JS 0+ (JL JLH)+1 (HB LP)+3 (BŘ BB TS) 0-1	0,38	3,35
2C	vysýchavá buková doubrava	BO 0-1 DBZ 5-8 BK 0-2 HB+3 LP+2 BŘ+2 (BŘK BB MK)+	2,55	22,49

2W	bohatá bazická buková doubrava	duby 6-7 BK+3 HB+2 JV+1 JS 0+ JL+ LP+1 (BŘK BB TR) 0+	1,32	11,64
Celkem			11,6808	100 %

Přehled porovnávaných výměr a zastoupení souborů lesních typů

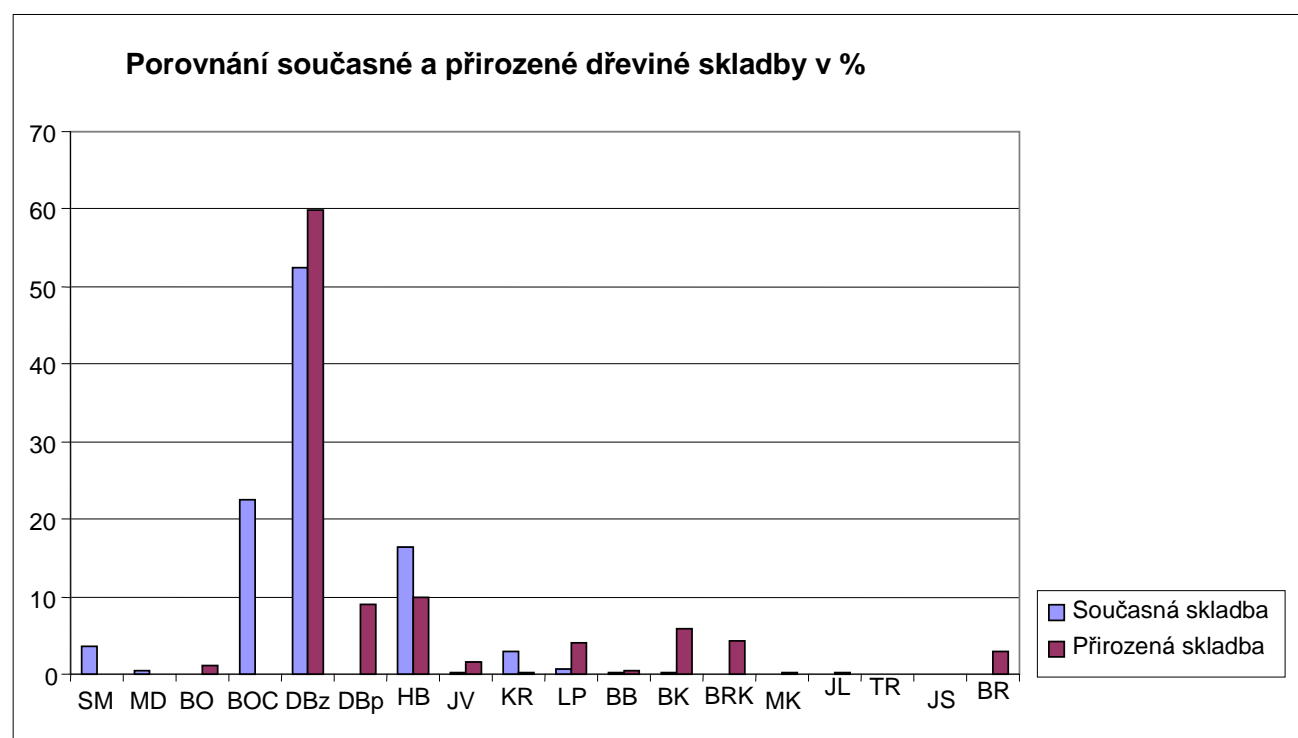
Přírodní lesní oblast: 8b Český kras				
Soubor lesních typů (SLT)	Název SLT	Přirozená dřevinná skladba SLT dle Macků 1999 (1)	Výměra (ha)	Podíl (%)
1X	dřínová doubrava	DBZ 6 DBP 2 HB 1 CER BŘK 1 MK BB teplomilné keře	3,5579	45,56
2A	javorobuková doubrava	BO 0-1 DBZ 4-6 BK+3 JV+3 JS 0+ (JL JLH JLV)+1 (HB LP)+3 (BŘ BB TS) 0-1	0,38	4,86
2C	vysýchavá buková doubrava	BO 0-1 DBZ 5-8 BK 0-2 HB+3 LP+2 BŘ+2 (BŘK BB MK)+	2,55	32,66
2W	bohatá bazická buková doubrava	duby 6-7 BK+3 HB+2 JV+1 JS 0+ JL+ LP+1 (BŘK BB TR) 0+	1,32	16,92
Celkem			7,8079	100 %

Celková výměra dle SLT a dle částí LHC zahrnutých do PR (plocha zjištěna z GIS vrstvy 11,6808) nesouhlasí oproti KN (11,7076) o +0,0268ha. Rozdíl vznikl odlišným způsobem zjišťování výměr.

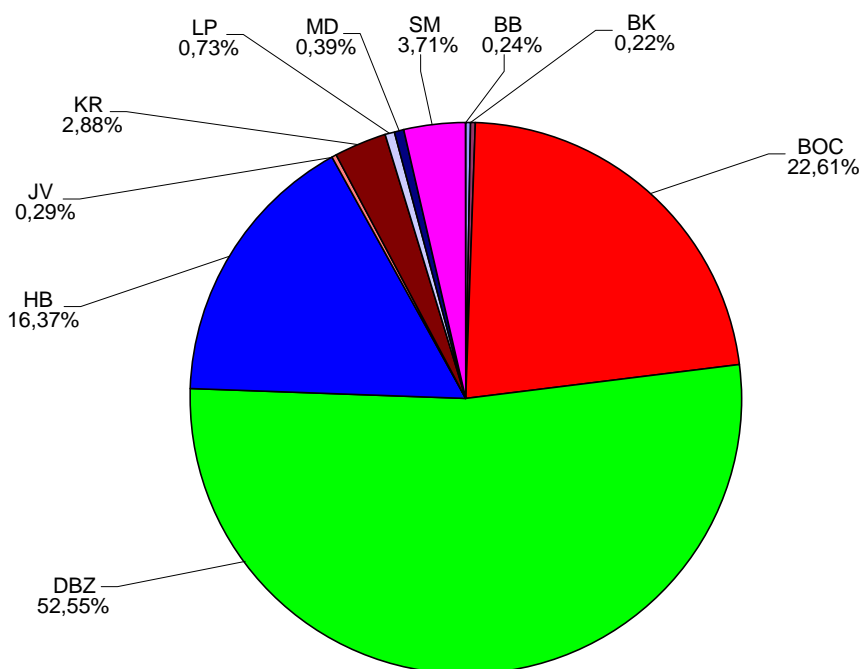
Porovnání přirozené a současné skladby lesa (PS – Macků 1999(1))

Zkratka	Název dřeviny	Současné zastoupení (ha)	Současné zastoupení (%)	Přirozené zastoupení (ha)	Přirozené zastoupení (%)
Jehličnany					
SM	Smrk ztepilý	0,2900	3,71	-	-
MD	Modřín evropský	0,0304	0,39	-	-
BO	Borovice lesní	-	-	0,0955	1,22
BOC	Borovice černá	1,7654	22,61	-	-
Listnáče					
DBz	Dub zimní	4,1031	52,55	4,6786	59,92
DBp	Dub pýřitý	-	-	0,7116	9,11
HB	Habr obecný	1,2785	16,37	0,7683	9,84
JV	Javory (klen, mleč)	0,0225	0,29	0,1274	1,63
KR	Keře	0,2250	2,88	0,0119	0,15
LP	Lípa malolistá	0,0570	0,73	0,3080	3,94
BB	Javor babyka	0,0190	0,24	0,0286	0,37
BK	Buk lesní	0,0170	0,22	0,4590	5,88
BRK	Jeřáb břek	-	-	0,3331	4,27
MK	Jeřáb muk	-	-	0,0204	0,26
JL	Jilmy	-	-	0,0234	0,30
TR	Třešeň	-	-	0,0044	0,06
JS	Jasan ztepilý	-	-	0,0082	0,11
BR	Bříza bělokorá	-	-	0,2295	2,94
Celkem		7,8079	100 %	7,8079	100 %

Tabulka “Porovnání přirozené a současné skladby lesa” zpracována podle Macků 1999(1) uvedené v metodice UHÚL 2003. Záporný rozdíl v celkové výměře lesních pozemků a hodnocené ploše vznikl nezahrnutím plochy bezlesí JPRL 83 B a 107 - 3,8729 ha do porovnávaných ploch. Na této ploše je v zájmu ochrany přírody trvalé udržení bezlesí a proto nebyla zahrnuta do porovnání přirozeného a skutečného zastoupení dřevin.

Současné zastoupení dřevin PR Kobyla

Přílohy:

- mapa dílčích ploch a objektů – příloha č. **M3**
- lesnická mapa typologická 1:10 000 podle OPRL – příloha č. **M4**
- tabulka „Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich“ – příloha č. **T1**
- mapa stupňů přirozenosti lesních porostů (na podkladě lesnické mapy obrysové 1:10 000) se zákresem porostů ponechaných samovolnému vývoji – příloha č. **M5**

2.4.2 Základní údaje o útvarech neživé přírody

Geologická stavba:

Z geologického hlediska je PR Kobyla tvořena zejména staroprvohorními vápenci. Stratigraficky nejstarší jsou zde silurské vápence s vložkami břidlic požárského souvrství a devonské šedé vápence lochkovského souvrství. Požárské ani lochkovské souvrství nejsou původní, ale byla do oblasti nasunuta ze severu na stratigraficky mladší souvrství během variského vrásnění na přelomu starších a mladších prvohor podél tektonické poruchy zvané Očkovský přesmyk. Tato tektonická porucha se v koněpruské oblasti táhne zhruba východozápadním směrem a má délku až 1 km. Očkovský přesmyk je velmi dobře viditelný v severní stěně jámového lomu Na Kobyle. V lomu dále vystupují masivní, narůžovělé, biodetritické slivenecké vápence ze spodního devonu, stupně pragu.

Následují dvě vápencové facie (suchomastské a akantopygové vápence) typické pouze pro mělkovodní mořský vývoj v koněpruské oblasti. V nadloží sliveneckých vápenců jsou to červenavé, organodetritické suchomastské vápence ze spodního devonu, stupně dalej. V jejich nadloží leží akantopygové vápence, náležející již ke střednímu devonu, stupni eifel. Jsou světle šedé, lavicovité, organodetritické. Jde o uloženiny mělkého tropického moře, kde byly příznivé podmínky pro rozvoj organismů. Vyskytují se pouze v koněpruské oblasti. Akantopygové vápence jsou dobře odkryty v ochranném pásmu západně navazujícím na PR Kobyla v malém opuštěném lomu u panelu NS č. 8. V depresi západně od lomu Na Kobyle na akantopygové vápence ostře nasedají roblínské vrstvy srbského souvrství. Jsou to hnědé vápnité pískovce až písčité vápence s vrstvičkami prachovců. Roblínské vrstvy ukončují vrstevní sled regionální geologické jednotky Barrandienu.

V nadloží barrandienských souvrství leží pokryvné útvary Barrandienu, zejména čtvrtohorní půdní pokryv, který je však z geologického hlediska nevýznamný.

Podrobně je geologická situace uvedena např. v inventarizačním průzkumu J. Němce citovaném v kapitole použitá literatura.

Krasové jevy:

V PR Kobyla se vyskytuje několik drobných jeskyní, z nichž nejvýznamnější je Chlupáčova sluj (K1128718-J-00003) v jižní stěně lomu Na Kobyle propojená s jeskyní Vestibul (~~evidenční číslo 218-003~~). Jeskyně byla částečně odtěžena a nyní má délku 25 m. V jeskyni byly učiněny významné paleontologické nálezy čtvrtohorního, pleistocenního stáří. Konkrétně to bylo množství zvířecích kostí, zejména savců (kůň, nosorožec, mamut, medvěd, liška, vlk, sob, prase, jeskynní lev). Z Chlupáčovy sluje pocházejí také archeologické nálezy, zejména vzácná kolekce kamenných nástrojů ze středního a mladšího paleolitu.

Druhá významná jeskyně v PR Kobyla leží v severní stěně lomu Na Kobyle a byla také částečně odtěžena. Jde o Zlomenou sluj (~~evidenční číslo 218-002~~) (K1128718-J-00002) s délkou 20 m. V horních partiích jeskyně je zastížen očkovský přesmyk. Jeskyně slouží jako zimoviště netopýrů, probíhá zde jejich pravidelné sčítání.

V PR Kobyla se vyskytují i další drobné jeskyňky. Patří k nim jeskyně U růže (~~218-004~~) (K1128718-J-00004) v západní stěně lomu Na Kobyle dlouhá 15 m. Jeskyně Ve skále (~~218-005~~) (K1128718-J-00005) se nachází nad Chlupáčovou slují a je dlouhá 5 m. Jeskyně Nad Hájovnou (~~218-009~~) (K1128718-J-00009) je drobná jeskyně dlouhá 10 m ležící 80 m jjv. od lomu Na Kobyle. Jeskyně Nízká (~~218-010~~) (K1128718-J-00010) je dlouhá 3,5 m a leží 100 m sz. od Zlomené sluje. V západním cípu lomu Na Kobyle se nachází jeskyně Bonzáková sluj (~~218-040~~) (K1128718-J-00040), kde provádí speleologický průzkum Česká speleologická společnost (ZO ČSS 1-04 Zlatý kůň).

V severní části PR na svahu se stepními travníky se místy objevují skalní výchozy ve formě škrapů, které jsou jinak v Českém krasu relativně vzácné.

Přílohy:

- geologická mapa s vyznačením Očkovského přesmyku a jeskyní – příloha č. **M9**
- tabulka „Popis dílčích ploch a objektů“ – příloha č. **T2**
- mapa dílčích ploch a objektů – příloha č. **M3**

2.4.3 Základní údaje o nelesních pozemcích

Přílohy:

- tabulka „Popis dílčích ploch a objektů“ – příloha č. **T2**
- mapa dílčích ploch a objektů – příloha č. **M3**

2.5 Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup

Část PR Kobyla byla vyhlášena již v r. 1967, konkrétně usnesením rady ONV v Berouně č.61/66 z 27. října 1967, v tehdejší kategorii chráněný přírodní výtvar, jako „Lom na Kobyle“. V současnosti je platným zřizovacím předpisem PR Kobyla vyhláška Správy CHKO Český kras ze dne 1. 11. 1999.

Vyhláškou č. 01/2005 ze dne 30. 6. 2005 bylo vyhlášeno ochranné pásmo PR. V této vyhlášce jsou chybně uvedeny 3 pozemky v k. ú. Koněprusy, které ve skutečnosti do ochranného pásma zjevně nepatří, místo 2 správných pozemků (stejných čísel) v k. ú. Měňany. V případě třetího pozemku se jedná o chybu v čísle vzniklou při přepisu.

V lomu Na Kobyle bylo provedeno odstranění náletových dřevin pod severní stěnou přední části [Kb 2] i zadní [Kb 3] části jednorázově na začátku platnosti předchozího PP. V přední části byl zásah opakován v roce 2008 (včetně likvidace výmladnosti v roce 2009) a vyřezávání náletů

pokračovalo sz. směrem podle stěny lomu i v roce 2009. Tím bylo dosaženo dobré přístupnosti a viditelnosti Očkovského přesmyku v jeho hlavní části u panelu NS č. 10.

Svah pod vyhlídkou (od panelu NS č. 9) byl vyřezán od vyššího náletu naposled koncem 90. let a v současnosti je zde tedy výhled do lomu minimální. Také sev. stěna s Očkovským přesmykem je v severozápadní části lomu již téměř zakrytá náletem dřevin. Zásah je nutné v této části lomu opakovat častěji a průběžně likvidovat pařezovou výmladnost.

Část plochy suchých trávníků (bezlesí 83 B 107, pl. Kb 1) byla několikrát (2002–2004) posekána křovinořezem a zároveň byla vyřezána část náletu křovin a akátu. Tím bylo omezeno zarůstání ploch a stav biotopu se zlepšil. Zásah byl ve větším rozsahu opakován ještě v roce 2008 jako příprava na pastvu. Na základě rozhodnutí Krajského úřadu [viz. kap. 2.3] zde pak byla v roce 2009 zavedena managementová pastva smíšeným stádem ovcí a koz, která by měla pokračovat se zvýšenou intenzitou i v příštích letech.

Přírodní rezervace byla v roce 2007 nově zaměřena (jako příprava k novému vyhlášení) a hlavní lomové body byly osazeny mezníky. Byl zpracován seznam lomových bodů nové hranice.

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Mezi jednotlivými cíli ochrany v území prakticky nedochází ke kolizím.

Při údržbě geologického profilu ve východní části lomu je třeba dát pozor aby nedošlo k poškození malého mokřadu (s pampeliškou bavorskou) u vjezdového tunelu.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání

3.1.1 a) péče o lesy

Rámcová směrnice č. 1

Označení	Zóna CHKO	Soubory lesních typů	Rozloha
01 Mimořádně nepříznivá stanoviště	II.	1X (2C,2A)	10,0808ha (VLČS)
Cílová druhová skladba dřevin			
1X: DB 60, HB 5 – 15, BŘK 1, BŘ 5 – 15, LP 10, DBp + – 60 (2C: DB 65, BK 10 – 25 , HB 0 – 30, LP 5 – 15, BRK 1 – 2, BO 0 – 10) (2A: DB 40, BK 25, HB 0 – 20, JV 10 – 25, JL + - 8, LP 5 – 20, BŘK 1 – 2, JD 2 – 5)			
Porostní typy			
3 – borový		5 – dubový	
Základní rozhodnutí			
Kategorie lesa		Kategorie lesa	
les ochranný (zvl. určení)		les ochranný (zvl. určení)	
Obmýtí	Obnovní doba	Obmýtí	Obnovní doba
fyzický věk	nepřetržitá	fyzický věk	nepřetržitá
Meliorační a zpevňující dřeviny			
Výčet dřevin:	všechny dřeviny cílové skladby s výjimkou BO (tj. DB, BK, HB, LP, JV, JS, JL, DBP, BRK, MK, BB, TR)		
% MZD	90	% MZD	90
Hospodářský způsob			
bez zásahu (účelové výběry), porosty BOC násečný, podrostní			
Způsob obnovy a obnovní postup			
samovolný vývoj, přirozený nálet, u porostů BOC skupinovým či jednotlivým výběrem uvolňovat přirozené nálety listnatých dřevin			
Péče o nálety, nárosty a kultury			
individuální péče o nálet, zejména podpora vzácných dřevin DBP, BRK, MK			
Výchova porostů			

Opatření ochrany lesů			
individuální ochrana zmlazených jedinců vzácných dřevin – DBP, BRK, MK)			
Doporučené technologie			
Manuální			
Poznámka			
V dubovém porostním typu ponechání dřevní hmoty přirozenému rozpadu. SLT 1X oblast speciálního managementu ochrany přírody. Zachovat současnou plochu bezlesí, zabránit zarůstání dřevinami výřezy i případnou pastvou. V okolí bezlesí udržení nízkého zakmenění do 2.			

Rámcová směrnice č. 2

Označení	Zóna CHKO	Soubory lesních typů	Rozloha		
20 Exponovaná stanoviště nižších poloh	II.	2 C 2A	0,38 ha (LČR)		
Cílová druhová skladba dřevin					
2C: DB 65, BK 10 – 25 , HB 0 – 30, LP 5 – 15, BRK 1 – 2, BO 0 – 10					
2A: DB 40, BK 25, HB 0 – 20, JV 10 – 25, JL + - 8, LP 5 – 20, BŘK 1 – 2, JD 2 – 5					
Porostní typy					
1 – smrkový					
Základní rozhodnutí					
Kategorie lesa		Kategorie lesa		Kategorie lesa	
les zvláštního určení					
Obmýtl	Obnovní doba	Obmýtl	Obnovní doba	Obmýtl	Obnovní doba
100	20				
Meliorační a zpevňující dřeviny					
Výčet dřevin:	BK, DB, LP, HB, JD, BŘK				
% MZD	60	% MZD		% MZD	
Hospodářský způsob					
násečný (holosečný)					
Způsob obnovy a obnovní postup					
Náseky do šíře 1 výšky stromu s od severu nebo východu (stínění), kotlíky do 10 a. Při vyšším zastoupení listnáčů (BK, LP, JV, KL, HB) clonná seč. BK a JD vnášet v předstihu.					
Péče o nálety, nárosty a kultury					
Ochrana proti buřeni (ožínání) a okusu repelenty i oplocením (JD). Včasná podpora dřevin cílové druhové skladby (např. redukce JS).					
Výchova porostů					
Probírkou podpora dřevin lesa přírodě blízkého, prostorově diferencovaného, prosvětleného na úkor SM, BO, MD, BOC.					
Opatření ochrany lesů					
Ochrana proti suchu maloplošnými těžebními prvky.					
Doporučené technologie					
Šetrné technologie bez poškození stojících stromů a nevratného narušení půdního povrchu (např. s vyklizováním dřevní hmoty koňmi a sortimentace v porostech).					
Poznámka					
5 % dřevní hmoty ponechat přirozenému rozpadu s výjimkou SM a BO					

Rámcová směrnice č. 3

Označení	Zóna CHKO	Soubory lesních typů				Rozloha
24 Živná stanoviště nižších poloh	II.	1W, 2 W				1,22 ha (LČR)
Cílová druhová skladba dřevin						
2 W: DB 60, BK 20 – 30, HB 0 – 15, JV, JS 0 – 5, LP 5 – 15, BŘK, JD 0 – 3						
Porostní typy						
5 – dubový		7 – ostatní listnáče				
Základní rozhodnutí						
Kategorie lesa		Kategorie lesa		Kategorie lesa		
les zvláštního určení		les zvláštního určení				
Obmýtí	Obnovní doba	Obmýtí	Obnovní doba	Obmýtí	Obnovní doba	
140	30 (až 50)	70	30			
Meliorační a zpevňující dřeviny						
Výčet dřevin:	DB, BK, HB, LP, JV, JS, JL, JD, TR, BRK, BB					
% MZD	80	% MZD	80	% MZD		
Hospodářský způsob						
podrobní						
Způsob obnovy a obnovní postup						
Jednotlivý a skupinový výběr na podporu přirozeného zmlazení, maloplošná clonná seč. Exponované části ponechat bez zásahu.						
Péče o nálety, nárosty a kultury						
Ochrana proti okusu a buření i oplocením (JD), péče o zastoupení dřevin cílové druhové skladby.						
Výchova porostů						
Probírkou podpora dřevin lesa přírodě blízkého, prostorově diferencovaného, prosvětleného. Zachovávat druhovou pestrost listnatých dřevin, nevytvářet větší nesmíšené skupiny (ani DB). V DB skupinách udržet HB, LP v podúrovni.						
Opatření ochrany lesů						
Vyloučení holosečí, ochrana proti suchu trvalým krytem půdy.						
Doporučené technologie						
Šetrné technologie bez poškození stojících stromů a nevratného narušení půdního povrchu (např. s vyklizováním dřevní hmoty koňmi a sortimentace v porostech).						
Poznámka						
5–10 % dřevní hmoty ponechat přirozenému rozpadu, část výstavků DB ponechat 2 obmýtí.						

Přílohy:

- lesnická mapa typologická 1:10 000 podle OPRL – příloha č. **M4**
- mapa stupňů přirozenosti lesních porostů – příloha č. **M5**

3.1.1 b) péče o nelesní pozemky

Rámcové směrnice péče o nelesní plochy

Typ managementu	Managementová pastva suchých trávníků
Vhodný interval	1–2x ročně (podle stavu vegetace)
Minimální interval	1x za 2 roky
Prac. nástroj / hosp. zvíře	kozy, ovce
Kalendář pro management	květen / červenec–srpen
Upřesňující podmínky	řízená pastva (oplocení z el. ohradníku); nutná ochrana vzácnějších dřevin (jeřáby); pastvu je nutné doplnit občasným vyřezáním dřevin se silnou výmladností, případně též vysekáním nedopasků a výmladků křovin (ptačí zob, svída, trnka)
Typ managementu	Údržba geologických profilů
Vhodný interval	1x za 2–3 roky (výmladky 1x ročně)
Minimální interval	1x za 5 let
Prac. nástroj / hosp. zvíře	mot. pila, křovinořez, ruční nůžky a pily, postřikovač
Kalendář pro management	srpen–říjen (červen–postřik Roundupem)
Upřesňující podmínky	vyřezávání náletu (1x za 2–3 roky) a výmladků dřevin (silně zmlazující dřeviny 1x za rok); husté výmladky křovin (svída, trnka, ptačí zob likvidovat postřikem Roundupu na list – červen)

Z krajinářského hlediska je nutné zajistit pravidelné sekání luk (viz. plocha **Kb 7** v tabulce **T2**) a odstraňování náletu křovin z nich.

3.1.1 c) péče o rostliny

Péče o populaci pampelišky bavorské v malém slatinném mokřadu v lomu u tunelu spočívá v odstraňování případných křovin a expanzivních druhů trav, hlavně třtiny křovištní (viz. plocha **Kb 2** v tabulce **T2**).

Péči o malou populaci vstavače kukačky je možné zajistit pravidelnou pastvou a důsledným odstraňováním náletu dřevin v okolí místa výskytu (viz. plocha **Kb 1** v tabulce **T2**).

3.1.1 d) péče o živočichy

Ve větších jeskyních (zejména Zlomená sluj) v PR Kobyla je třeba zajistit nerušené podmínky pro zimování netopýrů.

3.1.1 e) péče o útvary neživé přírody

Očkovský přesmyk v severní části lomu je třeba zachovat odkrytý v lomové stěně pravidelným odstraňováním náletových dřevin (viz. plochy **Kb 2** a **Kb 3** v tabulce **T2**).

Přílohy:

- geologická mapa 1:25 000 s vyznačením Očkovského přesmyku a jeskyní – příloha č. **M9**

3.1.1 f) zásady jiných způsobů využívání území

Rekreační, sportovní a jiné podobné (např. filmování) aktivity je možné připustit pouze na dně opuštěného lomu Kobyla.

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

3.1.2 a) lesy

Na části území jsou dosud patrné dříve běžné způsoby využívání lesa, které podmiňují výskyt některých vzácných druhů (výmladkové hospodaření, pastva v lese). Nutná je přeměna stanovištně nepůvodních jehličnatých porostů zejména BOC, SM a MD a zvýšit podíl ponechávaného odumřelého dřeva. V maximální míře je třeba zachovat současný rozsah plochy bezlesí, či postupně tuto plochu rozšiřovat na úkor susedních porostů nepůvodních dřevin.

Dlouhodobý cíl

Druhově bohaté lesy s přirozenou skladbou dřevin i podrostu, prosvětlené a vertikálně i horizontálně diferencované, udržované řízenou péčí ve stavu umožňujícím zachování biodiverzity všech organismů, včetně druhů vázaných na specifické způsoby využívání lesa v minulosti.

Lesy plní převážně mimoprodukční funkce, zejména slouží pro zachování biologické rozmanitosti. Pěstovat jen porosty stanovištně původních dřevin (listnáče v závislosti na stanovištích, z jehličnanů jen JD a BO), geograficky nepůvodní druhy by se neměly vyskytovat. Lesní porosty budou jednotlivě nebo skupinově smíšené, druhově, věkově a prostorově diferencované, s vysokou ekologickou stabilitou. Při obnově lesních porostů maximálně využívat přirozenou obnovu, vhodně doplněnou umělou obnovou pro podporu dřevin PDS, které jsou konkurenčně slabší, zejména duby. Dřeviny a jejich zastoupení při umělé obnově volit podle přirozených dřevinných skladeb s použitím sazenic místního původu. Běžně ponechávat jednotlivé doupné i ostatní stromy nebo jejich skupiny do fyzického rozpadu, ponechávat také významnou část odumřelého dřeva různých, převážně však větších dimenzí (zejména souše, pahýly apod.) pro udržení biodiverzity. Na vybraných plochách může být v budoucnosti podporován tvar lesa nízkého a středního.

V rámci obnovy LHP, LHO usilovat o zařazování ploch stepních trávníků nacházejících se na pozemcích určených k plnění funkcí lesů (PUPFL), do bezlesí (nebo usilovat o jejich vyjmutí z PUPFL) a usilovat o stanovení odchylných opatření od ustanovení lesního zákona umožňujících péči o významné druhy a biotopy (například pastvu, snižování zakmenění). Zároveň z tohoto důvodu usilovat při obnově LHP o zařazení lesů do kategorie zvláštního určení.

V rámci obnovy lesa ponechávat na základě jednání s vlastníky či správci lesa určitý podíl starých porostů s přírodě blízkou dřevinnou skladbou na dohodnutém území do vyššího věku (cca 200 let), ponechávat při obnově jednotlivé stromy či malé skupiny dřevin PDS (v počtu individuálním dle stanovištních podmínek a dřevin, obvykle 5–10 ks/ha) na dožití, nezalesňovat lesní řediny a světliny do 0,04 ha, případně i větší v lokalitách výskytu zvláště chráněných druhů vyžadujících prosvětlení porostu

V rámci výchovy porostů zvyšovat na úrovni porostních skupin celkové zastoupení dřevin PDS, přednostně odstraňovat invazní geograficky nepůvodní druhy dřevin a stanovištně nepůvodní druhy (zejména jehličnany), udržovat druhovou pestrost dřevin PDS, neodstraňovat úplně přimíšené a vtroušené dřeviny PDS šetřit a podporovat vitální jedince vzácných dřevin PDS (BRK, MK, TR)

Zajistit zachování místních populací vzácných dřevin. U jeřábu krasového podchytit současný výskyt na lokalitě, při obnově porostů BOC maximálně zachovat jedince jeřábu krasového v podrostu. Stejně tak zachovat vtroušený dub, jeřáb muk a jeřáb břek v současném podrostu BOC.

Na území PR nesouhlasit s povolením výjimky ze zákazu rozšiřování geograficky nepůvodních dřevin.

Přílohy:

- tabulka „Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich“ – příloha č. **T1**
- mapa dílčích ploch a objektů – příloha č. **M3**
- mapa navržených zásahů a opatření v lesních porostech (těžební mapa)) – příloha č. **M6**

3.1.2 b) útvary neživé přírody

Bezpodmínečně nutná je pravidelná likvidace náletových dřevin podél severních lomových stěn, které brání v přístupu ke geologickému profilu s odkrytým Očkovským přesmykem a v pohledu na něj.

Jeskyň Zlomená a Chlupáčova sluj není nutné chránit vybudováním uzávěrů vchodů. Je však nutné odstraňovat případné následky chování vandalů.

Je třeba udržovat, případně v budoucnosti obnovit, pamětní desku Jaroslava Petrboka na lomové stěně pokud podlehne nepříznivým klimatickým vlivům nebo poškození vandalů.

Přílohy:

- výčet plánovaných zásahů (tabulka) – příloha č. **T2**
- mapa dílčích ploch a objektů – příloha č. **M3**

3.1.2 c) nelesní pozemky

Péče o suché úzkolisté trávníky spočívá nejlépe v pokračování obnovené pastvy optimálně ve dvou cyklech v roce (minimálně v intervalu jednou za 2 roky) a občasném odstraňování náletu křovin. Pastvu je možné doplnit, případně i částečně nahradit, kosením částí plochy s větším nárůstem trav a hustším porostem výmladků křovin (především ptačího zobu).

Jedním z předmětů ochrany je i populace pampelišky bavorské v malém slatinném mokřadu v lomu u tunelu. Péče spočívá v odstraňování křovin zároveň s čištěním geologických předmětů ochrany v intervalu cca 3–5 let.

Přílohy:

- výčet plánovaných zásahů (tabulka) – příloha č. **T2**
- mapa dílčích ploch a objektů – příloha č. **M3**

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

V ochranném pásmu PR Kobyla je opuštěný vápencový Akantopygový lom kde jsou odkryty zejména šedé krinoidové akantopygové vápence ze středního devonu, stupně eifel. Vyskytují se pouze v koněpruské oblasti. Jde o uložení mělkého tropického moře, kde byly příznivé podmínky pro rozvoj organismů.

V Akantopygovém lomu došlo k přirozené revitalizaci, a proto zde nejsou z hlediska živé přírody vhodné výrazné zásahy. Bylo by však žádoucí zachovat výchozy akantopygových vápenců v části krátkých lomových stěn. Je třeba také zabránit zarůstání lomu a jeho bezprostředního okolí náletovými dřevinami.

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

Přírodní rezervace byla nově zaměřena (jako příprava k novému vyhlášení) v roce 2007 a hlavní lomové body byly osazeny mezníky.

PR Kobyla je v terénu vyznačena standardním způsobem osmi cedulemi na dřevěných stojanech, které je třeba průběžně udržovat a postupně obnovit (5 ks) na nový typ dle vyhlášky č. 60/2008. Pruhové značení, které je značně zašlé a neodpovídá v několika úsecích průběhu nově navržené hranice, je třeba (po novém vyhlášení) obnovit v celém průběhu hranice (délka 2,3 km) a pak udržovat (oprava po 5 letech).

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

V rámci obnovy LHP je třeba znovu požádat o stanovení odchylného postupu v lesích zvláštního určení pro umožnění managementové pastvy na PUPFL. Usilovat o změnu kategorie hospodářských lesů na kategorii zvláštního určení (porosty 218A4 a 218A14/8).

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Rekreační a sportovní aktivity probíhající ve větší míře pouze na dně lomu v PR Kobyla není třeba nijak speciálně regulovat. Stálé ohniště v přední části lomu, případné občasně táboření a jiné podobné akce je možné akceptovat bez výhrad. Je jen potřeba občas zlikvidovat ohniště v zadní části lomu a uklidit odpadky, které tu někdy návštěvníci zanechávají.

Zbylá část území není ke sportovním a rekreačním aktivitám prakticky vůbec využívána.

Zásady chování návštěvníků a využívání území k rekreaci budou uvedeny na informačních textech k PR a zastávkách NS.

3.6 Návrhy na vzdělávací využití území

PR Kobyla prochází naučná stezka Zlatý kůň na které jsou umístěny tři informační tabule (č. 9 – Zarůstající lom, č. 10 – Lom Na Kobyle, č. 11 – Zemědělské využívání krajiny). Tyto panely je nutné pravidelně udržovat (nátěry stojanů) a cca po 5 letech obnovovat textovou tabuli. Na trase naučné stezky je třeba pravidelně udržovat úsek sestupu do lomu na jižním svahu, vybavený jednoduchými dřevěnými schody, Na vyhlídce u zast. č. 9 je nutné udržovat zábradlí nad srázem a v horní části sestupové trasy do lomu je případně obnovit.

Na hlavních přístupových cestách je třeba pro informaci návštěvníků instalovat na stojany hraničního značení tabulky (velikost A3 nebo A4, cca 4–5 ks) se základními informacemi o PR a ochranných podmínkách.

V roce 2009 vydala Agentura ochrany přírody a krajiny ČR brožuru „Průvodce naučnou stezkou Zlatý kůň“, kterou by bylo vhodné znovu vydat po rozebrání stávajícího nákladu (tj. cca po 5 letech).

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

Provést floristickou inventarizaci především za účelem ověření druhů, které byly nalezeny v období před více než 10 lety (například *Arabis pauciflora*, *Quercus pubescens*, *Silene otites* a další).

Provést inventarizační průzkumy skupin organismů, které zde ještě nebyly inventarizovány (především hmyz, houby).

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací)

Druh zásahu (práce) a odhad množství (např. plochy)	Orientační náklady za rok (Kč)	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Jednorázové a časově omezené zásahy		
Vyřezání (vykácení) vysokého náletu u lomové stěny a pod vyhlídkou, ruční práce v náročném terénu {cca 0.25 ha} [pl. Kb 3].	—	20 000
Celková obnova pruhového značení (po novém vyhlášení PR) {2.3 km}.	—	5 000
Nové informační texty (A4/A3) na stojany hraničního značení PR {4–5 ks}	—	2 000
Jednorázové zásahy celkem (Kč)	—	27 000

Druh zásahu (práce) a odhad množství (např. plochy)	Orientační náklady za rok (nebo na 1 zásah) (Kč)	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Opakované zásahy		
Likvidace roztroušeného náletu a výmladků dřevin u lomových stěn s Očkovským přesmykem {cca 0.3 ha}	2 000	20 000
Likvidace roztroušených náletových dřevin na dně lomu a pod vyhlídkou {cca 0.55 ha}.	2 000	20 000
Pastva smíšeného stáda ovcí a koz (80–100 ks po dobu 15–25 dní; přepasení 1x až 2x ročně){cca 3.5 ha}.	30 000	300 000
Likvidace bylinných porostů, roztroušených náletových dřevin a výmladků křovin ručně a vysekáním křovinořezem, sečení nedopasků {do cca 0.4 ha}.	3 000	30 000
Podpora šetrných technologií při těžbě a přibližování dřeva, vyklizování dřeva potahem	3 000	30 000
Udržování a obnova (každých 5 let) pruhového značení {2.3 km}	500	3 000
Průběžná údržba 8 stojanů se značením (nátěr po cca 4–5 letech).	500	5 000
Postupná náhrada stojanů se značením (prům. 1 stoj. za 2 roky)	2 500	13 000
Údržba informačních textů (A4/A3) na stoj. značení PR {4–5 ks}.	300	3 000
Údržba a opravy 3 zastávek naučné stezky (včetně nátěru stojanů cca po 4–5 letech).	2 000	9 000
Obnova (tisk a instalace) 3 cedulí s informačním textem na naučné stezce (cca každých 5 let).	7 500	15 000
Úklid v lomu a na trase NS (každoročně).	500	5 000
Opakované zásahy celkem (Kč)	45 300	453 000
N á k l a d y c e l k e m (Kč)	—	480 000

4.2 Použité podklady a zdroje informací

LHP LHC Čertovy schody 2008–2017

LHP LHC Nižbor 2008–2017

OPRL – Přírodní lesní oblast č. 8 Křivoklátsko a Český kras 2000-2019

Aktualizace vrstvy mapování biotopů, okrsek CZ0522, rok aktualizace 2008

Kopie rezervační knihy PR Kobyla uložená na Správě CHKO Český kras

Dokumentace akcí PPK uložená na Správě CHKO Český kras

Použitá literatura:

- Barger L. (1999): Entomologický průzkum v CHKO Český kras na lokalitách Na Voskopě a Kobyla. – Zpráva, 24 str. + přílohy.
- Hromas J. (ed.) a kol. (2009): Jeskyně. In: Mackovčin P. a Sedláček M, (eds.): Chráněná území ČR, svazek XIV. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a Eko Centrum Brno, Praha, 608 pp.
- Chlupáč I. a kol. (1987): Vysvětlivky k základní geologické mapě ČSSR 1 : 25 000, 12–413 Králův Dvůr. – Ústř. úst. geol., 108 str., Praha.
- Chlupáč I. a kol. (1989): Základní geologická mapa ČSSR 1 : 25 000, 12–413 Králův Dvůr. – Ústřední ústav geologický, Praha.
- Chlupáč I. a kol. (1992): Paleozoikum Barrandienu (kambrium-devon). – Čes. geol. úst., 292 str., Praha.
- Chlupáč I. (1999): Vycházky za geologickou minulostí Prahy a okolí. – Academia, 279 str., Praha.
- Matoušek V., Jenč P., Peša V. (2005): Jeskyně Čech, Moravy a Slezska s archeologickými nálezy. – Nakl. Libri, 210 str., Praha.
- Němec J. (1977): Chráněný přírodní výtvar Lom Na Kobyle - Inventarizační průzkum.-MS, Archiv Správy CHKO Český kras, 26 str.
- Němec J., Bosák P. (1980): Geologie, paleontologie a krasové jevy chráněného území Lom na Kobyle.- In: Bohemia centralis 9, 7–26, Státní zemědělské nakladatelství, Praha.
- Vachtl J. (1949): Soupis lomů ČSR, okres Beroun. – St. geol. úst. Čs. republ., 102 str., Praha.
- Špryňar P. a kol. (2003): Příspěvek k poznání brouků (Insecta, Coleoptera) Českého krasu – výsledky Entomologických dnů 2002. – Bohemia centralis (Praha), 26, 97–135.
- Žák K., Kolčava M., Jäger O., Živor R. (2003): Evidence jeskyní Českého krasu – stav k 1. říjnu 2003. – Český Kras (Beroun), 29, 5–20.

4.3 Seznam používaných zkratk

Zkratky použité v lesnické části plánu:

- LHP** – lesní hospodářský plán
- SLT** – soubor lesních typů
- UHUL** – Ústav pro hospodářskou úpravu lesů
- JPRL** – Jednotka prostorového rozdělení lesa
- OPRL** – Oblastní plán rozvoje lesa

Zkratky dřevin použity dle vyhl. č. 84/1996 Sb. o lesním hospodářském plánování (jsou uvedeny v tab. „Porovnání přirozené a současné skladby lesa“ na str. 14 v kap. 2.4.1)

Typologické jednotky (dle OPRL pro lesní oblast 8):

- 1W2** – bohatá habrová doubrava vápencová na mírných svazích a hřebetech
- 1X2** – dřínová doubrava na rendzině na exponovaných svazích
- 1X8** – dřínová doubrava drnová lesostep na pozitivních tvarech bez souvislého dřevinného krytu
- 2A9** – javorobuková doubrava vápencová na příkrých až srázných stinných svazích
- 2C8** – vysychavá buková doubrava vápencová s válečkou prapořitou na teplých svazích
- 2W1** – vápencová bohatá buková doubrava s bažankou na mírných svazích
- 2W3** – vápencová bohatá buková doubrava s mařinkou na zvlněných plošinách

Zkratky použité v mapě biotopů (příloha M8):

- S1.1** - Štěrbínová vegetace vápnitých skal a drolní
- T1.1** - Mezofilní ovsíkové louky
- T3.1** - Skalní vegetace s kostřavou sivou (*Festuca pallens*)
- T3.3** - Úzkolisté suché trávníky (D – bez význačného výskytu vstavačovitých)
- T3.4** - Širokolisté suché trávníky (D – bez význačného výskytu vstavačovitých a bez jalovce)
- T4.2** - Mezofilní bylinné lemy
- T6.2** - Bazofilní vegetace efemér a sukulentů (B – bez převahy netřesku výběžkatého)
- K3** - Vysoké mezofilní a xerofilní křoviny
- L3.1** - Hercynské dubohabřiny
- L5.1** - Květnaté bučiny
- L6.1** - Perialpidské bazofilní teplomilné doubravy
- X1** - Urbanizovaná území
- X6** - Antropogenní plochy se sporadickou vegetací mimo sídla
- X9** - Lesní kultury s nepůvodními dřevinami (A – jehličnatými, B – listnatými)
- X11** - Paseky s nitrofilní vegetací
- X12** - Nálety pionýrských dřevin (B – listnatých)

5. Obsah

Součástí plánu péče jsou tyto přílohy:

Tabulky:

- Příloha **T1** - Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich (Tabulka k bodu 2.5.1 a k bodu 3.1.2).
- Příloha **T2** - Popis dílčích ploch a objektů na nelesních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich (Tabulka k bodům 2.5.2, 2.5.3 a 2.5.4 a k bodu 3.1.2).

Mapy:

- Příloha **M1** - Orientační mapa s vyznačením území
- Příloha **M2** - Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma
- Příloha **M3** - Mapa dílčích ploch a objektů
- Příloha **M4** - Lesnická mapa typologická
- Příloha **M5** - Mapa stupňů přirozenosti lesních porostů
- Příloha **M6** - Lesnická těžební mapa
- Příloha **M7** - Lesnická porostní mapa
- Příloha **M8** - Zjednodušená mapa výsledků mapování biotopů
- Příloha **M9** - Výřez ze Základní geologické mapy ČSSR 1 : 25 000s vyznačením Očkovského přesmyku a jeskyní